

Eduskunnan vastaus hallituksen esitykseen esiopetusta koskevaksi lainsäädännöksi

Eduskunnalle on annettu hallituksen esitys n:o 91/1999 vp esiopetusta koskevaksi lainsäädännöksi. Eduskunnalle on sivistysvaliokunta antanut asiasta mietintönsä n:o 7/1999 vp.

Eduskunta edellyttää hallituksen huolehtivan siitä, ettei esiopetuksen päivittäinen työaika muodostu alkuopetuksen päivittäistä työaikaa pidemmäksi.

Eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää, aiheuttaako nykytilanne eriarvoisuutta pidentyn oppivelvollisuuden piirissä olevien vammaisten lasten kohdalla ja tekee tarvittaessa muutosesitykset asianomaiseen lainsäädäntöön.

Eduskunta edellyttää, että täydennyskoulutusta järjestetään myös perusopetuslain mukaista esiopetusta antaville luokanopettajille ja lastentarhanopettajille.

Eduskunta edellyttää hallituksen huoleh-

tivan siitä, että opettajien pätevyysiin liittyvän siirtymäkauden pituus on kolme vuotta.

Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee säännösmuutokset, jotka antavat kunnille mahdollisuuden halutessaan siirtää päivähoiton hallinto ja ohjaus sosiaalilautakunnalta opetustoimesta vastaavalle lautakunnalle.

Eduskunta edellyttää hallituksen ryhtyvän toimenpiteisiin säädösmuutosten tekemiseksi niin, että perusopetuslain mukaiseen esiopetukseen osallistuvat oppilaat saatetaan koulu- matkaedun piiriin 1.8.2001 lukien.

Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa kolmen vuoden kuluttua siitä, kun esiopetusuudistus koko laajuudessaan tulee voimaan, esiopetusuudistusta koskevan selonteon, jossa arvioidaan uudistuksen vaikutuksia ja asetettujen tavoitteiden toteutumista.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

perusopetuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 21 päivänä elokuuta 1998 annetun perusopetuslain (628/1998) 1 §:n 2 momentti, 4 §:n otsikko sekä 1 ja 4 momentti, 5 §, 6 §:n 1 ja 2 momentti, 10 §:n 1 momentti, 32 §:n 1 momentti, 33 §:n 1 momentti ja 34 §:n 1 momentti sekä

lisätään 7 §:ään uusi 5 momentti, 14 §:ään uusi 3 momentti ja lakiin uusi 26 a § seuraavasti:

1 §

Sovellettamisala

Lisäksi laissa säädetään pääsääntöisesti oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna annettavasta esiopetuksesta, perusopetuksen oppimäärän suorittaneille annetta-

vasta lisäopetuksesta ja maahanmuuttajille järjestettävästä perusopetukseen valmistavasta opetuksesta. Jos tämän lain mukaista esiopetusta järjestetään lasten päivähoidosta annetun lain (36/1973) 1 §:n 2 tai 3 momentin tarkoittamassa päivähoitopaikassa, esiopetukseen sovelletaan lisäksi, jollei tässä laissa tai sen nojalla asetuksella toisin säädetä, mitä lasten päivähoidosta annetussa laissa

tai sen nojalla asetuksella säädetään.

4 §

Velvollisuus järjestää perusopetusta ja esiopetusta

Kunta on velvollinen järjestämään sen alueella asuville oppivelvollisuusikäisille perusopetusta sekä oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna esiopetusta. Lisäksi kunta on velvollinen järjestämään oppivelvollisuuden alkamisvuonna esiopetusta 25 §:n 2 momentissa tarkoitettua pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä oleville lapsille ja niille lapsille, jotka 27 §:n mukaisesti aloittavat perusopetuksen vuotta säädettyä myöhemmin. Kunta voi järjestää tässä laissa tarkoitettua palvelut itse tai yhdessä muiden kuntien kanssa taikka hankkia ne 7 tai 8 §:ssä tarkoitettua perusopetuksen järjestäjältä. Kunta voi hankkia esiopetuspalvelut myös muulta julkiselta tai yksityiseltä palvelujen tuottajalta. Kunta vastaa siitä, että sen hankkimat palvelut järjestetään tämän lain mukaisesti.

Kunta, jossa on sekä suomen- että ruotsinkielisiä asukkaita, on velvollinen järjestämään perusopetuksen ja esiopetuksen erikseen kumpaakin kieliryhmää varten.

5 §

Muu opetus ja muille kuin oppivelvollisille annettava perusopetus

Kunta voi järjestää perusopetukseen valmistavaa opetusta ja lisäopetusta. Kunta päättää perusopetuksen järjestämisestä muille kuin oppivelvollisille.

6 §

Oppilaan koulupaikan määräytyminen

Opetus tulee kunnassa järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämispaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Esiopetusta järjestettäessä tulee lisäksi ottaa huomioon, että opetukseen osallistuvilla lapsilla on mahdollisuus käyttää päivähoitopalveluita.

Kunta osoittaa oppivelvolliselle ja muulle tässä laissa tarkoitettua opetusta saavalle 1 momentin mukaisen lähikoulun tai muun soveltuvan paikan, jossa tämän lain 4 §:n 1 ja 2 momentin mukaisesti annetaan opetusta sellaisella oppilaan omalla kielellä, jolla kunta on velvollinen opetusta järjestämään. Esiopetusta saavalle oppilaalle voidaan opetuksen järjestämispaikaksi osoittaa myös vastaavat edellytykset täyttävä 4 §:n 1 momentissa tarkoitettu päivähoitopaikka tai muu soveltuva esiopetuksen järjestämispaikka. Kunta voi perustellusta opetuksen järjestämiseen liittyvästä syystä opetuskieltä muuttamatta vaihtaa opetuksen järjestämispaikkaa.

7 §

Rekisteröity yhteisö tai säätiö opetuksen järjestäjänä

Esiopetuksen järjestämiseen luvan saanut opetuksen järjestäjä voi hankkia esiopetuspalvelut julkiselta tai yksityiseltä palveluiden tuottajalta. Opetuksen järjestäjä vastaa siitä, että sen hankkimat palvelut järjestetään tämän lain mukaisesti.

10 §

Opetuskieli

Koulun opetuskieli ja muualla kuin koulussa järjestettävässä opetuksessa käytettävä kieli on joko suomi tai ruotsi. Opetuskielenä voi olla myös saame, romani tai viittomakieli. Lisäksi osa opetuksesta voidaan antaa muulla kuin edellä mainitulla oppilaan omalla kielellä, jos se ei vaaranna oppilaan mahdollisuuksia seurata opetusta.

14 §

Tuntijako ja opetussuunnitelman perusteet

Opetusministeriö valmistelee 1 momentissa tarkoitettua tuntijakoa koskevan päätöksen esiopetusta koskevilta osiltaan yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa, ja

opetushallitus valmistele 2 momentissa tarkoitetun opetussuunnitelman perusteita koskevan päätöksen esiopetusta koskevilta osiltaan yhteistyössä sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskuksen kanssa.

26 a §

Oikeus esiopetukseen

Lapsella on oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna oikeus saada esiopetusta. Lain 25 §:n 2 momentissa tarkoitetun pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevalla lapsella ja sellaisella lapsella, joka 27 §:n mukaisesti aloittaa perusopetuksen vuotta säädettyä myöhemmin, on oikeus saada esiopetusta myös oppivelvollisuuden alkamisvuonna.

Esiopetukseen osallistumisesta päättää 26 §:n 1 momentissa säädettyä poikkeusta lukuun ottamatta oppilaan huoltaja. Esiopetukseen hakeutumisesta säädetään tarvittaessa asetuksella.

Asetuksella säädetään tarvittaessa opetusryhmien muodostamisesta esiopetuksessa.

32 §

Koulumatkat

Jos perusopetusta, lisäopetusta tai 25 §:n 2 momentissa tarkoitetun pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevan esiopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pidempi tai jos se oppilaan ikä tai muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaral-

liseksi, on oppilaalla oikeus maksuttomaan kuljetukseen taikka oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävään riittävään avustukseen.

33 §

Majoitus

Jos perusopetusta, lisäopetusta tai 25 §:n 2 momentissa tarkoitetun pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevan esiopetusta saavan oppilaan koulumatkaa ei voida järjestää 32 §:n 2 momentissa säädettyllä tavalla, on oppilaalla oikeus maksuttomaan majoitukseen ja täysihoitoon.

34 §

Tapaturman hoito ja terveydenhuolto

Koulussa tai muussa opetuksen järjestämissäpaikassa, koulumatkalla ja majoituksessa sattuneen tapaturman hoito on oppilaalle maksuton.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2000.

Sen estämättä, mitä 4 §:n 1 momentissa ja 26 a §:ssä säädetään muille kuin 25 §:n 2 momentissa tarkoitetuille pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä oleville lapsille annettavasta esiopetuksesta, kunta on velvollinen järjestämään esiopetusta ja lapsella on oikeus esiopetukseen vasta 1 päivästä elokuuta 2001 lukien.

Laki**opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 17 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 21 päivänä elokuuta 1998 annetun lain (635/1998) 17 §:n 1 momentti ja lisätään 17 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1186/1998, uusi 8 momentti, jolloin nykyinen 8 momentti siirtyy 9 momentiksi, seuraavasti:

17 §

Perusopetuksen yksikköhinnat

Perusopetuksen yksikköhinnat oppilasta kohden lasketaan joka toinen vuosi perusopetuksesta kaikille opetuksen järjestäjille yksikköhintojen määräämistä edeltäneenä vuonna aiheutuneiden valtakunnallisten kokonaiskustannusten perusteella. Yksikköhintoja laskettaessa ei kuitenkaan oteta huomioon ulkomailla järjestetystä opetuksesta aiheutuneita menoja eikä mainittua opetusta saavia oppilaita. Yksikköhintoja laskettaessa muille kuin perusopetuslain 25 §:n 2 momentissa tarkoitetun pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä oleville oppilaille järjestettyä esiopetusta saavien oppilaiden määrästä otetaan huomioon 85 prosenttia ja 18 vuotta täyttäneiden oppilaiden määrästä otetaan huomioon 60 prosenttia.

Muille kuin perusopetuslain 25 §:n 2 momentissa tarkoitetun pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä oleville oppilaille annettavassa esiopetuksessa yksikköhinta on 85 prosenttia asianomaiselle opetuksen järjestäjälle oppilasta kohden määrätystä yksikköhinnasta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2000.

Sen estämättä, mitä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (635/1998) 6, 8 ja 9 §:ssä säädetään, kunnalle myönnetään 1 päivästä elokuuta 2000 mainitun vuoden loppuun valtiosuutta esiopetukseen, jota järjestetään muille kuin perusopetuslain 25 §:n 2 momentissa tarkoitetun pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä oleville oppilail-

le, viisi kahdestoistaosaa markkamäärästä, joka on 57 prosenttia mainittua opetusta syksyllä 2000 saavien oppilaiden määrän ja esiopetuksen yksikköhinnan tulosta.

Sen estämättä, mitä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 6, 8 ja 9 §:ssä säädetään, kunnalle myönnetään vuoden 2001 alusta mainitun vuoden kesäkuun 30 päivään valtiosuutta esiopetukseen, jota järjestetään muille kuin perusopetuslain 25 §:n 2 momentissa tarkoitetun pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä oleville oppilaille, kuusi kahdestoistaosaa markkamäärästä, joka on 57 prosenttia mainittua opetusta syksyllä 2000 saavien oppilaiden määrän ja esiopetuksen yksikköhinnan tulosta. Tämän jälkeen kunnalle myönnetään mainittuun esiopetukseen valtiosuutta siten kuin opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettussa laissa säädetään.

Sen estämättä, mitä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 7 §:ssä säädetään, kuntayhtymälle ja yksityiselle opetuksen järjestäjälle myönnetään 1 päivästä elokuuta 2000 mainitun vuoden loppuun valtiosuutta esiopetukseen, jota järjestetään muille kuin perusopetuslain 25 §:n 2 momentissa tarkoitetun pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä oleville oppilaille, viisi kahdestoistaosaa mainittua opetusta saavien oppilaiden määrän ja esiopetuksen yksikköhinnan tulosta.

Sen estämättä, mitä tämän lain 17 §:n 1 momentissa sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 1 §:n 3 momentissa säädetään, laskettaessa perusopetuksen yksikköhintoja vuodelle 2001 perusopetuksen valtakunnallisissa kokonaiskustannuksissa ei oteta huomioon lasten päivähoiton yhteydessä järjestetystä esiopetuksesta vuonna 1999 aiheutuneita kustannuksia.

Laki**lasten päivähoidosta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan lasten päivähoidosta 19 päivänä tammikuuta 1973 annetun lain (36/1973) 11 a §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 630/1991, sekä lisätään lakiin uusi 1 a ja 11 b § seuraavasti:

1 a §

Kun perusopetuslain (628/1998) mukaista esiopetusta järjestetään tämän lain 1 §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitetussa päivähoitopaikassa, sovelletaan esiopetukseen, mitä tässä laissa tai sen nojalla asetuksella säädetään, jollei perusopetuslaissa tai sen nojalla asetuksella toisin säädetä.

11 a §

Sen lisäksi, mitä 11 §:ssä säädetään, kunnan on huolehdittava siitä, että lapsen vanhemmat tai muut huoltajat voivat saada lapselle kunnan järjestämän 1 §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitetun päivähoitopaikan sen ajan päätyttyä, jolta voidaan suorittaa sairausvakuutuslaissa (364/1963) tarkoitettua äitiys-, isyys- ja vanhempainrahaa, ja että lapsi voi olla päivähoitossa siihen saakka, kunnes hän siirtyy perusopetuslaissa tarkoitettuna oppivelvollisena perusopetukseen. Päivähoi-

toa on kuitenkin järjestettävä osa-aikaisesti, kun lapsi ennen perusopetuslaissa tarkoitettua oppivelvollisuuskäyttäytymistä osallistuu perusopetuslain mukaiseen esiopetukseen. Päivähoitoa on mahdollisuuksien mukaan järjestettävä lapsen vanhempien tai muiden huoltajien toivomassa muodossa.

11 b §

Päivähoitoa järjestettäessä tulee huolehtia, että päivähoitossa olevilla lapsilla on mahdollisuus osallistua 1 a §:n mukaiseen esiopetukseen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2000.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta 20 päivänä joulukuuta 1996 annetun lain (1128/1996) 3 §, 4 §:n 4 momentti, 5 §:n 4 momentti ja 17 §:n 3 momentti seuraavasti:

3 §

Hoitomuodon valinta

Tässä laissa tarkoitetun tuen saamisen edellytyksenä on, että lapsen vanhemmat tai muut huoltajat eivät valitse lasten päivähoitosta annetun lain 11 a §:n 1 momentin mukaista päivähoitopaikkaa ja että lapsi tosiasiallisesti asuu Suomessa.

Oikeus kotihoidon tukeen on kuitenkin vain, jos lapsi on alle kolmivuotias tai jos lapsi kuuluu samaan perheeseen alle kolmivuotiaan hoitorahaan oikeuttavan ja samalla tavalla hoidettavan lapsen kanssa.

Jos lapsi ei osallistu perusopetuslain (628/1998) mukaiseen esiopetukseen, 1 momentissa tarkoitettuna kunnan järjestämän

päivähoitopaikan valintana ei pidetä sitä, että lapsi osallistuu yhden toimintavuoden ajan välittömästi ennen oppivelvollisena perusopetukseen siirtymistään kunnan järjestämään osapäivähoitoon.

4 §

Hoitoraha

Sen estämättä, mitä 3 momentissa säädetään, yksityisen hoidon tuen hoitoraha on kuitenkin 350 markkaa kalenterikuukaudessa, jos lapsi osallistuu 3 §:n 3 momentissa tarkoitettuun päivähoitoon tai perusopetuslain mukaiseen esiopetukseen taikka jos lapsi perusopetuslain 27 §:n mukaisesti aloittaa

perusopetuksen vuotta säädettyä aikaisemmin.

17 §

Maksaminen

5 §

Hoitolisä

Edellä 4 §:n 4 momentissa tarkoitetussa tapauksessa yksityisen hoidon tuen hoitolisä on kuitenkin puolet siitä, mikä hoitolisän määrä muuten olisi.

Tuen maksaminen lakkaa kuitenkin viimeistään heinäkuun 31 päivänä sinä vuonna, jona lapsi siirtyy oppivelvollisena perusopetukseen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2000.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 7 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 3 päivänä elokuuta 1992 annetun lain (734/1992) 7 a §:n 6 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1134/1996, seuraavasti:

7 a §

Lasten päivähoiton maksu

Jos lapsi on osapäivähoidossa tai lapsen hoitoaika muutoin jatkuvasti päivittäin, viikoittain tai kuukausittain on säännönmukaisesti kokopäivähoidon hoitoaikaa merkittävästi

lyhyempi, kunnan tulee päättäminsä perustein periä hoitoaikaan suhteutettu 2—4 momentissa säädettyä kokopäivähoidon maksua alempi maksu. Päivähoidon maksua alentavana tekijänä on otettava huomioon myös perusopetuslain (628/1998) mukainen maksuton esiopetus.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2000.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 7 päivänä joulukuuta 1999
